

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 28 november 2022
(OR. en)

15361/22

JEUN 180
SOC 655
EDUC 409
GENDER 195
DIGIT 225

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het stimuleren van de intergenerationele dimensie in jeugdzaken om de dialoog en de sociale samenhang te bevorderen

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde conclusies van de Raad, die de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport tijdens zijn zitting van 28-29 november 2022 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het stimuleren van de intergenerationele dimensie in jeugdzaken om de dialoog en de sociale samenhang te bevorderen

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LIDSTATEN, IN
HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

ERKENNENDE HETGEEN VOLGT:

1. De Europese jongerendoelstelling nr. 3 van de EU-strategie voor jongeren, getiteld "Inclusieve samenlevingen", beoogt "meer ruimte, kansen, middelen en programma's te bieden om de dialoog¹ en de sociale cohesie te bevorderen en discriminatie en segregatie te bestrijden", en de Europese jongerendoelstelling nr. 4, getiteld "Informatie en constructieve dialoog", heeft tot doel ervoor te zorgen dat jongeren een participatieve en constructieve dialoog aangaan.
2. Voortbouwend op de bestaande mogelijkheden op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau erkent het Europees Jaar van de jeugd (2022) de noodzaak om jongeren mondiger te maken, hen te eren en te ondersteunen en met hen samen te werken om ervoor te zorgen dat hun belangen en behoeften bij politieke maatregelen op alle beleidsterreinen² naar behoren in aanmerking worden genomen. De intergenerationele dimensie van het jeugdbeleid is van cruciaal belang voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees Jaar van de Jeugd en voor het veiligstellen van de erfenis ervan op een sociaal samenhangende manier.

¹ In het kader van deze conclusies van de Raad wordt onder "dialoog" verstaan "intergenerationele dialoog".

² Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022), PB L 462 van 28.12.2021, blz. 1.

3. Jeugdwerk heeft onder meer het potentieel om jongeren met uiteenlopende achtergronden en leefomstandigheden, waaronder kansarme jongeren, te betrekken bij verschillende soorten intergenerationele projecten en activiteiten, en kan een waardevol instrument zijn om intergenerationele dialoog, intergenerationele solidariteit en intergenerationele billijkheid te bevorderen en om positieve relaties tussen mensen van verschillende generaties tot stand te brengen.
4. Jeugdraden, jongerenorganisaties, jeugdwerkstructuren, jeugdnetwerken en niet-formele groepen jongeren kunnen een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van intergenerationele dialoog, billijkheid en solidariteit. Met hun jongerenexpertise³ en -knowhow creëren zij ruimte voor experimenten en kunnen zij bijdragen tot innovatieve oplossingen en vormen van intergenerationele samenwerking.
5. De COVID-19-pandemie en de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne – die in 2022 een niet eerder geziene toestroom van Oekraïense vluchtelingen in Europa heeft veroorzaakt – hebben aangetoond dat vrijwilligers van alle leeftijden belangrijk zijn voor samenlevingen bij het bevorderen van maatschappelijke veerkracht in crisissituaties. Jongeren die in de lidstaten vrijwilligerswerk deden tijdens de pandemie en de vluchtelingentoesroom, hebben hun potentieel bewezen om intergenerationele solidariteit te bevorderen en intergenerationele banden te scheppen tussen jongeren en andere leeftijdsgroepen⁴.
6. Intergenerationeel vrijwilligerswerk brengt jongeren en ouderen samen in doelgerichte en wederzijds voordelige activiteiten, programma's en projecten die solidariteit, meer begrip en respect tussen generaties bevorderen, en draagt bij tot hechtere gemeenschappen.

³ Onder jongerenexpertise wordt verstaan: het inzicht van jongeren in wat, naar wat zij hebben ervaren, goed werkt en functioneert.

⁴ Antwoorden van de lidstaten in periodiek geactualiseerde vragenlijsten over de maatregelen die de lidstaten tijdens de COVID-19-pandemie op het gebied van onderwijs en jeugdzaken hebben genomen onder het voorzitterschap van HR, DE, PT en SI.

7. De digitale kloof illustreert een langdurige ongelijkheid bij de ontwikkeling van vaardigheden en de toegang tot nieuwe technologieën. In het Groenboek van de Commissie over de vergrijzing wordt erkend dat "investeren in digitale vaardigheden, gemeenschapsontwikkeling en intergenerationele cohesie de achteruitgang van de mentale gezondheid en van het welzijn kan tegengaan en ongelijkheden kan verminderen"⁵. Het delen van digitale vaardigheden en kennis is een gebied waarop jongeren een leidende rol kunnen spelen en kunnen bijdragen tot een sterker gevoel van intergenerationele verbondenheid met mensen die ouder zijn dan zij⁶.
8. EU-programma's en -initiatieven zoals Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps, de EU-jongerendialoog, het Europees Jaar van de Jeugd 2022, de Conferentie over de toekomst van Europa, het Nieuw Europees Bauhaus en de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF), met inbegrip van het ALMA-initiatief (Aim, Learn, Master, Achieve) in het kader van het Europees Sociaal Fonds Plus en het herstelinstrument voor de Europese Unie (NextGenerationEU), kunnen waardevolle instrumenten zijn om intergenerationele dialoog te bevorderen en intergenerationele solidariteit op het gebied van jeugdzaken op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau aan te moedigen. Projecten op basis van vrijwilligerswerk en solidariteitsactiviteiten zijn het levende bewijs van de inzet van jongeren om onder meer actief deel te nemen aan intergenerationele dialoog en solidariteit.

⁵ Groenboek van de Commissie over de vergrijzing: Bevorderen van intergenerationele solidariteit en verantwoordelijkheid, COM(2021) 50 final, PB C 50 van 27.1.2021, blz. 21.

⁶ Speciaal verslag van Euractiv "Golden years: Opportunities for Europe's ageing population", 22 juni 2022, met verwijzing naar Edwards Lifesciences: "Unifying Generations: Building the Pathway to Intergenerational Solidarity", 21 juni 2022.

9. Het bevorderen van intergenerationele billijkheid door middel van een jeugdbeleid⁷ op alle niveaus is erg belangrijk, met name in plattelandsgebieden, afgelegen, perifere, minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden. Het slinkende aandeel van de jongere generaties in de verschillende lidstaten⁸ en de "braindrain" vormen een ernstige uitdaging voor veel van deze gemeenschappen; daarom is het van cruciaal belang intergenerationele billijkheid hoger op de agenda te plaatsen door ondersteunende beleidsmaatregelen met betrekking tot jongeren⁹ te formuleren en aldus cohesie te waarborgen.
10. Bij het bevorderen van een intergenerationele dimensie in jeugdbeleid en jeugdwerk moet ook gendergelijkheid¹⁰ worden gewaarborgd. Dit vereist niet alleen inspanningen van de overheid, maar ook van het maatschappelijk middenveld, waaronder jongerenorganisaties, jeugdleiders, jeugdwerkers, de media en de particuliere sector.
11. De EU-jongerendialoog als het grootste participatiemechanisme voor jongeren in de EU en het systeem van comanagement van de Raad van Europa bieden ruimte voor de conceptualisering van de intergenerationele dialoog als een proces waarin mensen van verschillende leeftijden een forum krijgen voor gezamenlijke reflectie en coproductie. Tijdens de EU-jongerenconferentie in Praag van 11 tot 13 juli 2022 hebben jongeren het standpunt ingenomen dat de intergenerationele dialoog niet in de plaats mag komen van een rechtstreekse jongerendialoog met beleidsmakers, maar parallel daarmee moet plaatsvinden.

⁷ Jeugdbeleid is beleid dat van invloed is op het leven van jongeren en waarvan de verbetering van de levensomstandigheden en kansen van jongeren een integraal onderdeel vormt, naast steun voor gelijke kansen om deel te nemen aan het economische, sociale en politieke leven.

⁸ Beleidsnota van de VN/ECE over vergrijzing nr. 18, maart 2017.

⁹ Ondersteunend jeugdbeleid is gebaseerd op de beoordeling van de behoeften van jongeren en heeft betrekking op verschillende aspecten van overheidsbeleid die niet in meer algemene beleidsdocumenten worden behandeld, zoals welzijn, geestelijke gezondheid, huisvesting, toegang tot infrastructuur of diensten enz.).

¹⁰ De strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 biedt een kader voor de werkzaamheden van de Europese Commissie op het gebied van gendergelijkheid en bevat de beleidsdoelstellingen en kernacties voor de periode 2020-2025. Mededeling van de Commissie, COM(2020) 152 final.

ZIJN HET VOLGENDE VAN MENING:

12. Het is belangrijk om de dialoog tussen jongeren onderling en tussen jongeren en oudere generaties te bevorderen. De voordelen van het samenbrengen van de ervaring en competenties van verschillende generaties zijn aanzienlijk en dragen bij tot de opbouw van vreedzame en hechte samenlevingen op basis van wederzijds respect, empathie, solidariteit en inzicht in de behoeften van alle leeftijdsgroepen.
13. De betrokkenheid van jongeren bij de intergenerationele dialoog en intergenerationele solidariteitsprojecten, met inbegrip van vrijwilligersactiviteiten, stelt jongeren in staat transversale competenties en sociale vaardigheden te verwerven die ze elders in hun leven kunnen toepassen. De actieve betrokkenheid van verschillende generaties bij de intergenerationele dialoog draagt bij tot de ontwikkeling van interpersoonlijke vaardigheden en wederzijds aanpassingsvermogen en helpt bij het opbouwen van maatschappelijke veerkracht en welzijn door middel van sociale betrokkenheid, het cultiveren van sociale banden en het voorkomen van sociaal isolement.
14. Het bevorderen van intergenerationele billijkheid door middel van een holistische en toekomstgerichte aanpak van de ontwikkeling van jeugdbeleid draagt bij tot de sociale cohesie. Beleidsmakers die worden ondersteund door onderzoekers, jeugdwerkers, jongerenorganisaties, andere beroepsbeoefenaars¹¹ en overige relevante belanghebbenden moeten blijk geven van een sterk politiek engagement om ongelijkheden binnen en tussen verschillende generaties en intergenerationele uitdagingen aan te pakken. Zij moeten toegang hebben tot bestaande nationale of Europese gegevens en bewijzen, uitgesplitst naar leeftijd, die de ongelijkheden tussen jongeren met verschillende achtergronden en leefomstandigheden en tussen leeftijdsgroepen monitoren.

¹¹ Voor de toepassing van deze conclusies van de Raad wordt onder "andere beroepsbeoefenaar" verstaan een persoon die – afhankelijk van verschillende nationale contexten – gewoonlijk wordt beschouwd als mentor, opvoeder, academicus, instructeur of opleider, die onderricht of opleiding verstrekt aan beleidsmakers, jeugdwerkers en vrijwilligers die in de jeugdsector werkzaam zijn om hen in staat te stellen de vaardigheden te leren die zij voor hun werk of activiteiten nodig hebben.

15. Beleidsmakers, jongerenorganisaties, met inbegrip van lokale jeugdraden, jongeren, jeugdwerkers, jeugdleiders, onderzoekers, opvoeders en andere relevante belanghebbenden moeten, waar relevant, aanvullende maatregelen en innovatieve benaderingen overwegen die in de besluitvormingsprocessen jongeren met andere leeftijdsgroepen kunnen samenbrengen.
16. De heterogeniteit van de generaties, in termen van uiteenlopende individuele en groepskenmerken, waaronder mentale en fysieke capaciteiten, sociaal-economische omstandigheden, en de identiteit die zij aannemen, moeten in acht worden genomen, zodat alle generaties dezelfde kansen krijgen om volledig en doeltreffend deel te nemen aan een intergenerationele dialoog op alle besluitvormingsniveaus die van invloed zijn op hun persoonlijke, professionele en sociale leven.
17. Het is belangrijk betaalde en vrijwillige jeugdwerkers te ondersteunen bij de bevordering en uitvoering van de intergenerationele dimensie tijdens hun werk. Het onderwijs en de opleiding van betaalde en vrijwillige jeugdwerkers op het gebied van de intergenerationele dimensie moeten waar nodig worden aangepast om intergenerationele solidariteit en billijkheid in jeugdwerk en vrijwilligersactiviteiten te bevorderen.
18. Er moet worden bezien of onderzoekers kunnen worden betrokken bij de ontwikkeling van structurele langetermijnmaatregelen ter bevordering van intergenerationele solidariteit en rechtvaardigheid, bijvoorbeeld door het aanreiken van indicatoren voor intergenerationele billijkheid of door middel van periodieke onderzoekspublicaties waarin intergenerationele billijkheid wordt onderzocht.

19. Nieuwe initiatieven voor een intergenerationele dialoog over de ontwikkeling van digitale vaardigheden kunnen jonge Europeanen aanmoedigen om hun leeftijdsgenoten en ouderen bij de digitale transitie te betrekken. Dergelijke initiatieven, die erop gericht zijn gemeenschappen in staat te stellen hun vaardigheden op het gebied van digitale geletterdheid te versterken, kunnen maken dat de leden van de gemeenschap minder eenzaam zijn, bijdragen tot hun welzijn en hun sociale inclusie vergroten en zo helpen bij de opbouw van hechte gemeenschappen.
20. Het concept van duurzame ontwikkeling, zoals bedoeld in de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, en de noodzaak om de sociale dimensie ervan te versterken, impliceert de actieve betrokkenheid van burgers van alle leeftijden bij de opbouw van veilige, inclusieve en hechte gemeenschappen. De maatschappelijke erkenning van de uiteenlopende behoeften en verantwoordelijkheden van verschillende leeftijdsgroepen kan worden versterkt door middel van evenementen en vrijwilligersactiviteiten waarbij vertegenwoordigers van verschillende leeftijdsgroepen worden samengebracht, zodat jongere en oudere generaties de kans krijgen om met elkaar te communiceren en van gedachten te wisselen over de onderwerpen die verband houden met een duurzaam Europa.
21. Inzicht in de generatiediversiteit heeft belangrijke gevolgen voor de opbouw van capaciteit voor de ontwikkeling van gezonde intergenerationele betrekkingen en sociale cohesie. Om de dialoog tussen jongere en oudere generaties te bevorderen, moeten ook kinderen de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan de intergenerationele dialoog, teneinde een gedeelde ervaring met constructieve dialoog op te doen en tegelijkertijd vanaf jonge leeftijd wederzijds respect en empathie te ontwikkelen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN OM OP DE PASSENDE NIVEAUS:

22. Beleidsmakers bewuster te maken van overwegingen betreffende intergenerationele billijkheid en hen te voorzien van de bewijzen, informatie, gegevens en andere relevante middelen die nodig zijn om de leeftijdsgelijkheid tijdens de beleidsvorming te versterken.
23. Mogelijkheden te verkennen om, in voorkomend geval, in jeugdstrategieën en jeugdbeleid doelstellingen en maatregelen op te nemen die de intergenerationele dimensie weerspiegelen. Deze doelstellingen en maatregelen moeten worden ontwikkeld op basis van kennis, bewijzen en goede praktijken, en in overleg met diverse groepen jongeren, hun vertegenwoordigende organisaties en andere relevante belanghebbenden, om tot meer responsieve en inclusieve beleidsresultaten te komen.
24. In nauwe samenwerking met jongerenorganisaties, jeugdraden en lokale, regionale en nationale autoriteiten en gemeenschappen het overleg met jongeren en hun actieve en zinvolle deelname aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de intergenerationele dimensie van het hele jeugdbeleid te bevorderen en te vergemakkelijken.
25. Het creëren van mogelijkheden en toegankelijke ruimten voor jongeren te vergemakkelijken om een zinvolle intergenerationele dialoog aan te gaan in openbare besluitvormingsprocessen op alle beleidsterreinen die invloed hebben op hun leven en welzijn, door gerichte maatregelen uit te voeren die de betrokkenheid van met name kansarme jongeren en ondervertegenwoordigde groepen jongeren mogelijk maken.
26. Na te gaan hoe er ruimte kan worden geboden om beleidsmakers, onderzoekers, jeugdwerkers en jongeren samen te brengen, zodat zij instrumenten voor de intergenerationele dialoog kunnen ontwikkelen, zoals toolkits voor de intergenerationele dialoog, en hoe gelijke toegang tot informatie over de manier waarop de stem van jongeren kan worden gehoord, kan worden bevorderd door middel van mogelijkheden tot intergenerationele dialoog.

27. Gebruik te maken van de mogelijkheden die het Europees Solidariteitskorps en Erasmus+ bieden om de ontwikkeling en uitvoering te ondersteunen van strategieën voor capaciteitsopbouw van jongerenorganisaties en jongeren die vrijwilligerswerk in de gemeenschap helpen ontwikkelen door partnerschappen op te zetten die de diversiteit van de hele gemeenschap en de behoeften van de verschillende generaties weerspiegelen.
28. Mogelijkheden te verkennen waarbij bestaande competentiegericht kaders¹² voor formeel en niet-formeel onderwijs, leren en opleiding in jeugdwerk de intergenerationele dimensie van jeugdwerk kunnen helpen weerspiegelen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE EUROPESE COMMISSIE, OP HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEIDSGEBIEDEN EN OP DE JUISTE NIVEAUS, EN MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL, HET VOLGENDE TE DOEN:

29. Het gebruik van bestaande richtsnoeren, instrumentaria¹³ en mechanismen zoals burgerpanels¹⁴ onderzoeken om de integratie van de jeugddimensie in sectoraal beleid te ondersteunen en zo de beleidscoherentie te vergroten, zodat beleidsmaatregelen en diensten kunnen worden aangereikt die beter inspelen op de behoeften van jongeren.

¹² Raad van Europa, Aanbeveling CM/Rec(2017)4 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake jeugdwerk.

¹³ OESO (2020), Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for All Generations? OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Parijs, of United Nations Youth Strategy, youth marker methodology, Youth 2030 Working with and for young people.

¹⁴ COM(2022) 404 final: Burgerpanels stellen burgers in staat gezamenlijk na te denken over onderwerpen die voor hen van belang zijn. Zo waren de Europese burgerpanels een belangrijk onderdeel van de Conferentie over de toekomst van Europa. Net als voor die Conferentie moeten de deelnemers willekeurig worden gekozen, maar ze moeten wel de diversiteit en de demografie van Europa weerspiegelen. Jongeren moeten een derde van de deelnemers uitmaken. Indien van toepassing wordt een "panelverslag" in de effectbeoordeling opgenomen, met een samenvatting van de uitkomsten van deze participatieve en overlegprocessen. Als alle deelnemers jongeren zijn, wordt dit een "jongerentoets" genoemd. Het eerste van deze nieuwe generatie burgerpanels gaat van start in de context van de Staat van de Unie van 2022.

30. Doorgaan met het gebruik van bestaande participatiemechanismen en -platforms, zoals simulatiesessies van het jongerenparlement en beleidsdialogen met beleidsmakers op lokaal, nationaal, regionaal en Europees niveau om de intergenerationele dialoog tussen jongeren en belanghebbenden met besluitvormingsmandaten op alle niveaus te bevorderen.
31. Bestaande netwerken en instrumenten, waaronder Eurodesk en de Europese Jongerensite, gebruiken om gebruiksvriendelijke informatie te bevorderen over de verschillende mogelijkheden van de EU om projecten en initiatieven ter ondersteuning van intergenerationele dialoog, intergenerationele solidariteit en intergenerationele billijkheid te ontwikkelen en uit te voeren.
32. De uitwisseling faciliteren van goede praktijken op het gebied van gezamenlijke betrokkenheid van jongere en oudere burgers bij solidariteitsactiviteiten en gemeenschapsplanning, zoals ontwikkeld in programma's als Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps, en van een leven lang leren via bestaande EU-instrumenten en -platforms, teneinde de sociale cohesie in lokale gemeenschappen te vergroten.
33. Activiteiten op het gebied van wederzijds leren organiseren, zoals seminars, activiteiten voor intercollegiaal leren of andere relevante vormen van samenwerking tussen belanghebbenden uit verschillende beleidsterreinen, jongeren en jongerenorganisaties ter bevordering van intergenerationele dialoog, intergenerationele solidariteit en intergenerationele billijkheid.
34. Binnen het bestaande financiële kader en de bestaande programma's steun verlenen aan en, waar mogelijk, onderzoeken of ruimten en initiatieven voor jongeren kunnen worden opgezet. Om de sociale samenhang te versterken, hen in staat stellen activiteiten ter bevordering van intergenerationele dialoog te ontwikkelen en daaraan deel te nemen.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE OM IN OVEREENSTEMMING MET HET
SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

35. Synergieën te bevorderen tussen jeugdbeleid en andere beleidsmaatregelen en programma's die relevant zijn voor jongeren, teneinde de doelstellingen van de EU-strategie voor jongeren te verwezenlijken, met inbegrip van de Europese jongerendoelstellingen nr. 3 (Inclusieve samenlevingen) en nr. 4 (Informatie en constructieve dialoog), waarbij de doelstellingen van deze laatste dialoog en sociale cohesie omvatten, evenals het aangaan van een respectvolle en geweldloze dialoog.
36. Te wijzen op de rol van de EU-jongerencoördinator bij het vergroten van het bewustzijn dat intergenerationele overwegingen op alle relevante beleidsterreinen moeten worden aangepakt.
37. De uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten voor het bevorderen van intergenerationele dialoog en intergenerationele solidariteit te vergemakkelijken door gebruik te maken van de Europese Jongerensite, de jongerenwiki en EU-programma's en -initiatieven zoals Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps, Creatief Europa en het Nieuw Europees Bauhaus.

VERZOEKEN ALLE ACTOREN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ EUROPESE
SAMENWERKINGSACTIVITEITEN OP JEUGDGEBIED OM:

38. De Europese Dag van de solidariteit tussen de generaties te promoten, die sinds 2009 jaarlijks op 29 april wordt gehouden en de Unie een goede gelegenheid biedt om zich er opnieuw toe te verbinden de solidariteit en de samenwerking tussen de generaties te versterken, teneinde een eerlijke en duurzame samenleving te bevorderen¹⁵.
39. De intergenerationele dialoog te stimuleren om leeftijdsdiscriminatie en leeftijdsdenken te bestrijden door verschillende leeftijdsgroepen samen te brengen en hen in staat te stellen elkaar beter te leren kennen, van elkaar te leren en samen te werken in hun dagelijks leven.
40. Gezamenlijke inspanningen te leveren om Europese jongerendoelstelling nr. 4 uit te voeren door er verschillende generaties bij te betrekken via gezamenlijke activiteiten om lokale gemeenschappen in te schakelen bij de bestrijding van gerichte desinformatie- en propaganda-campagnes. Waar nodig moeten programma's voor mediageletterdheid die gericht zijn op het opbouwen van maatschappelijke veerkracht ten aanzien van gerichte desinformatie- en misinformatiecampagnes worden geëvalueerd en moet worden overwogen deze te verbreiden in zowel formele onderwijs- als niet-formele leeromgevingen. Dit is met name belangrijk in de context van desinformatie- en misinformatiecampagnes in crisissituaties, zoals in het geval van de COVID-19-pandemie en de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne in 2022.

¹⁵ Besluit nr. 940/2011/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2011 betreffende het Europees Jaar voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties (2012), PB L 246 van 23.9.2011, blz. 5.

a) REFERENTIES

Bij het aannemen van deze conclusies hebben de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, nota genomen van de volgende documenten:

- Aanbeveling van de Raad van 5 april 2022 betreffende mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie (PB C 157 van 11.4.2022, blz1).
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van het engagement van jongeren als drijvende kracht van verandering ter bescherming van het milieu (PB C 159 van 12.4.2022, blz. 9).
- Besluit van het Europees Parlement en de Raad over een Europees Jaar van de Jeugd (2022), PB L 462 van 28.12.2021.
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren die hun zinvolle participatie in de maatschappij mogelijk maken (PB C 501I van 13.12.2021, blz. 19).
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het versterken van meerlagig bestuur bij het bevorderen van de participatie van jongeren aan besluitvormingsprocessen (PB C 241 van 21.6.2021, blz. 3).
- Europese Commissie, Groenboek over de vergrijzing: Bevorderen van intergenerationele solidariteit en verantwoordelijkheid, COM(2021) 50 final.
- Conclusies van de Raad over het integreren van de vergrijzing in het overheidsbeleid, (doc. 6976/2021).

- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de bevordering van het democratische bewustzijn en de democratische betrokkenheid van jongeren in Europa (PB C 415 van 1.12.2020, blz. 16).
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over meer kansen voor jongeren in landelijke en afgelegen gebieden (PB C 193 van 9.6.2020, blz. 3).
- Resolutie van de Raad en van de vertegenwoordigers van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, tot vaststelling van richtsnoeren over de governance van de EU-jongerendialoog – EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (PB C 189 van 5.6.2019, blz. 1).
- Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019- 2027 (PB C 456 van 18.12.2018, blz. 1).
- Besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Jaar voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties (2012) (PB L 246 van 23.9.2011, blz. 5).
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Nieuw Europees Bauhaus: mooi, duurzaam, samen (COM(2021) 573 final).
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – EU-strategie voor de rechten van het kind (COM(2021) 142 final).

- European Council on Foreign Relations, beleidsnota, september 2021, "Europe's invisible divides: How covid-19 is polarising European politics".
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020–2025 (COM(2020) 152 final).
- Europese Commissie, "Mapping study on the intergenerational dimension of sport: final report to the European Commission", Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2020.
- Europese Commissie, Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten.
- Europese Commissie, De twintig beginselen van de Europese pijler van sociale rechten.
- OESO, "Recommendation of the Council on Creating Better Opportunities for Young People" (OECD/LEGAL/0474, 10.6.2022).

- OESO-verslag over "Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for all Generations?", 22.11.2020.
- OESO-verslag over "Youth and Covid-19: Response, Recovery and Resilience", 11.6.2020.
- Europese Commissie, werkdokument van de diensten van de Commissie over richtsnoeren voor betere regelgeving, SWD(2021) 305 final, 3.11.2021.
- Verenigde Naties, jeugdstrategie "Youth 2030: Working with and for young people".
- Deležan Tomaž, "Derailing modern democracies: the case of youth absence from an intergenerational perspective", Annales, 2018.
- Deležan Tomaž, "Intergenerational dialogue for democracy". Internationale IDEA-discussienota 1/2017.
- Brief van de "Parents for Future in Europe" aan de EU-instellingen, 12 juni 2020.

b) IN DEZE CONCLUSIES ZIJN DE VOLGENDE DEFINITIES VAN DE BELANGRIJKSTE BEGRIPPEN VAN TOEPASSING:

"Bevorderen van de intergenerationele dimensie in jeugdbeleid en jeugdwerk": het bevorderen van intergenerationele dialoog, intergenerationele solidariteit en intergenerationele rechtvaardigheid/billijkheid op het gebied van jeugdzaken binnen het mandaat van de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 door middel van:

- innovatief sectoroverschrijdend jeugdbeleid (bijvoorbeeld het vaststellen van de intergenerationele dimensie als een van de horizontale prioriteiten, pijlers of strategische of operationele doelstellingen in de jeugdbeleidsdocumenten) dat de dialoog in besluitvormingsprocessen bevordert om jongeren in staat te stellen gelijke inspraak te hebben in beslissingen die van invloed zijn op hun leven, en zo de diversiteit en billijkheid tussen leeftijdsgroepen in het openbare leven op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau te bevorderen;
- het verrijken van jeugdwerk door solidariteit tussen generaties en de intergenerationele dialoog te integreren in jeugdwerkactiviteiten en vrijwilligersactiviteiten.

"Intergenerationele dialoog": een interactieve en veilige participatieve ruimte of kans die jongere en oudere generaties samenbrengt om gedeelde kennis en een collectieve ervaring te creëren. Deze dialoog kan worden gevoerd via verschillende mechanismen (bv. enquêtes, vergaderingen, rondetafelgesprekken, burgerpanels, fora of adviesraden), met als doel een hoog niveau van geïnformeerd burgerschap en gedeelde besluitvorming te bereiken en intergenerationele billijkheid en de beginselen van rechtvaardigheid in de verschillende bestuursniveaus te integreren.

"Intergenerationele gelijkheid": het bieden van gelijke kansen en bijstand aan alle leeftijdsgroepen in de samenleving. Dit zorgt ervoor dat alle leeftijdsgroepen dezelfde rechten en verantwoordelijkheden hebben.

"Intergenerationele billijkheid": de erkenning dat verschillende leeftijdsgroepen uiteenlopende behoeften hebben en dat aanpassingen aan onevenwichtigheden nodig zijn. Dit is een continu proces en vereist dat opzettelijke en onopzettelijke belemmeringen als gevolg van vooringenomenheid of systemische structuren in kaart worden gebracht en worden weggenomen. Billijkheid betekent dat verschillende niveaus van steun en bijstand worden geboden, afhankelijk van de specifieke behoeften of capaciteiten van verschillende leeftijdsgroepen. Het zorgt ervoor dat aan alle leeftijdsgroepen de middelen worden gegeven die zij nodig hebben om toegang te krijgen tot dezelfde kansen.

"Intergenerationele rechtvaardigheid" verwijst naar een eerlijk evenwicht tussen generaties op basis van de gedachte dat het nastreven van welvaart door de huidige generatie de kansen op een goed en waardig leven voor volgende generaties niet mag beperken (Verenigde Naties, 2013¹⁶). In de context van deze Raadsconclusies beschrijft intergenerationele rechtvaardigheid de betrekkingen tussen hedendaagse generaties, d.w.z. tussen jongere en oudere generaties.

"Intergenerationele solidariteit" verwijst naar wederzijdse steun en samenwerking tussen verschillende leeftijdsgroepen om een samenleving tot stand te brengen waarin mensen van alle leeftijden een rol spelen in overeenstemming met hun behoeften en capaciteiten en op voet van gelijkheid kunnen profiteren van de economische en sociale vooruitgang van hun gemeenschap.

¹⁶ Verenigde Naties, "Intergenerational solidarity and the needs of future generations", Rapport van de secretaris-generaal, A/68/322, 2013.

c) SAMENVATTING VAN HET EINDVERSLAG OVER DE NATIONALE
RAADPLEGINGEN IN HET KADER VAN DE 9^E CYCLUS VAN DE EU-
JONGERENDIALOOG:

De raadplegingsfase van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog (EUYD9) liep van januari tot augustus 2022. Deze samenvatting van de resultaten van de EUYD9 omvat raadplegingsactiviteiten van nationale werkgroepen, de input van internationale niet-gouvernementele jongerenorganisaties die deelnemen aan EUYD9, en de resultaten van de EUYD9-jongerenconferentie in Praag, Tsjechië¹⁷. Ook de resultaten van de tussentijdse verzameling van goede praktijken¹⁸ worden meegenomen.

Resultaten van subthema 1: "Voorlichting en educatie"

Volgens de jongeren die aan de raadplegingen hebben deelgenomen, moeten informatiebronnen en mogelijkheden om meer te weten te komen over klimaatverandering:

- op jongeren afgestemd, toegankelijk en beschikbaar in verschillende formaten en talen zijn;
- laten zien hoe belangrijk de klimaatverandering is voor het leven van een grote verscheidenheid aan jongeren;
- alomvattend, betrouwbaar en wetenschappelijk onderbouwd zijn, een reeks milieuthema's bestrijken en politieke processen en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid tonen;
- de nadruk leggen op de verbanden tussen klimaatverandering en ongelijkheid, iets waarvan veel jongeren tijdens de raadplegingen niet op de hoogte waren;

¹⁷ EU-jongerenconferentie EUYD9 in Praag, Tsjechië. Eindverslag van de conferentie: Beraadslagingen over duurzaamheid en inclusie, 25 juli 2022.

¹⁸ Tussentijds verslag EUYD9. Goede praktijken en raadplegingsprocessen, 30 juni 2022.

- verder gaan dan het delen van informatie en ernaar streven jongeren te motiveren en in staat te stellen te handelen ten gunste van duurzaamheid, onder meer door middel van politieke actie en door het maken van duurzame levensstijlkeuzes;
- "apocalyptische boodschappen" vermijden die gevoelens van uitzichtloosheid creëren en gevolgen hebben voor de geestelijke gezondheid van jongeren.

Om de leermogelijkheden over duurzaamheid te vergroten, werd voorgesteld scholen beter te benutten en het onderwerp in hun leerplannen op te nemen. Hoewel scholen het meest voorgestelde forum voor deze mogelijkheden waren, werden ook het maatschappelijk middenveld, jeugdclubs, jongerenorganisaties, digitale instrumenten en peer-to-peerprogramma's als nuttige leeromgevingen aangemerkt. Er werd gewezen op de behoefte aan financiering voor jeugdwerk en jongerenorganisaties om de leermogelijkheden met betrekking tot duurzaamheid uit te breiden.

Resultaten van subthema 2: "Actie en empowerment"

Een gemeenschappelijke opvatting van de deelnemers aan de raadpleging was dat concrete maatregelen van beleidsmakers en politici op het gebied van milieu en duurzaamheid grotendeels ontbreken, en dat jongeren zeer beperkte middelen hebben om besluitvormers hierover ter verantwoording te roepen. Er heersten gevoelens van wantrouwen en ontevredenheid jegens politici. Veel, maar niet alle, jongeren konden een verscheidenheid aan beschikbare participatiemechanismen herkennen (bv. protesten, verzoekschriften, maatschappelijke organisaties). In het algemeen werd echter gesteld dat al deze mechanismen geen verandering op het gebied van duurzaamheid teweegbrengen, omdat de betrokken beleidsmakers niets hebben ondernomen. Er werden geen specifieke soorten mechanismen als doeltreffender aangemerkt. Jongeren die betrokken zijn bij formele structuren (bv. jeugdraden, adviesraden) verklaarden dat deze structuren wel degelijk een zekere impact hebben wanneer zij in de beleidsvorming verankerd zijn. Veel jongeren hadden echter geen weet van deze structuren. De mogelijkheden om besluitvormers ter verantwoording te roepen, zouden naar verluidt worden verbeterd door:

- beleidsmakers die zich engageren voor uitgebreidere actie op basis van de resultaten van participatiemechanismen;

- verbeterde toegankelijkheid van participatiemechanismen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat deze gericht zijn op de bezorgdheden van gemarginaliseerde groepen, en op meerderheidskwesties, en dat zij gemarginaliseerde jongeren in staat stellen een leidinggevende rol te vervullen;
- een groter aantal mogelijkheden voor participatie op het gebied van duurzaamheid, met name de informele en regelmatige dialoog met gekozen vertegenwoordigers;
- het bevorderen en beschermen van jeugdraden, door meer middelen uit te trekken, meer lokale jeugdraden op te richten en te zorgen voor ondersteuning via wetgeving.

Resultaten van subthema 3: "Governance"

Tijdens de EUYD9-jongerenconferenties in Frankrijk en Tsjechië en tijdens de informele ministeriële bijeenkomst van 22 januari 2022 in Straatsburg werd gewezen op de bezorgdheid van jongeren dat hun stem louter wordt gebruikt om zich een jeugdvriendelijker imago aan te meten (youthwashing). De jongeren die aan de raadplegingsfase deelnamen, waren minder vertrouwd met het concept, maar konden het vaak herkennen. Youthwashing werd bestempeld als een samenwerking tussen politici of beleidsmakers en jongeren, die ondanks verwachtingen in die zin geen echte politieke veranderingen kan teweegbrengen. Uit de raadplegingen is gebleken dat participatiemechanismen youthwashing kunnen verminderen door:

- de transparantie en zichtbaarheid te vergroten door jongeren duidelijke informatie te verstrekken over de haalbaarheid van de uitvoering van hun eisen en ervoor te zorgen dat de toezeggingen van beleidsmakers openbaar worden vastgelegd en gepromoot;
- een follow-up en feedback te geven aan jongeren over de maatregelen die beleidsmakers na participatieactiviteiten hebben genomen, waarbij beleidsmakers publiekelijk verslag uitbrengen over de bereikte veranderingen of verantwoorden waarom geen veranderingen zijn bereikt binnen bepaalde termijnen, en door een permanente dialoog met jongeren aan te gaan;
- een consistentere en sterkere koppeling tot stand te brengen tussen participatiemechanismen en beleidssectoren die verband houden met duurzaamheid.

Resultaten van subthema 4: "Mobiliteit en solidariteit"

Tijdens de raadpleging werd jongeren uit uiteenlopende randgroepen gevraagd hoe zij gebruik zouden kunnen maken van EU-brede mobiliteitskansen in verband met het milieu. Financiële belemmeringen of vermeende financiële belemmeringen waren een belangrijk probleem. Daarbij ging het onder meer om directe kosten, de onmogelijkheid om hun loopbaan te onderbreken, of het risico sociale bijstand te verliezen. Ook taalbarrières en een gebrek aan toegankelijke informatie over kansen speelden een rol. Sommige jongeren ervaarden de mobiliteitskansen in de EU als een aanbod dat niet bedoeld is voor jongeren met hun achtergrond. Ook de neiging om zich te richten op onmiddellijke levensbehoeften of lokale kwesties in plaats van op milieukwesties was een factor. De geraadpleegde jongeren wezen op de noodzaak om:

- de drempel voor toegang tot kansen te verlagen door kosten weg te nemen, kortetermijnkansen (twee tot drie dagen) aan te bieden, administratieve procedures te vereenvoudigen en rechtstreeks contact te leggen via scholen of lokale projecten;
- de financiering en ondersteuning te verhogen van organisaties die mobiliteits- en solidariteitsprojecten bevorderen;
- te focussen op lokale milieu-initiatieven die verband houden met en gevolgen hebben voor de gemeenschappen van jongeren uit randgroepen;
- de publiciteit en het bereik te vergroten, onder meer door via scholen gefaciliteerde mobiliteitskansen te bieden en door samen te werken met organisaties, professionals en eerdere deelnemers die het vertrouwen van jongeren uit randgroepen genieten;
- de persoonlijke voordelen van deelname te benadrukken, met name wat betreft inzetbaarheid en arbeidsvaardigheden, en kansen aantrekkelijker te maken;
- flexibele, hoogwaardige en professionele ondersteuning te bieden die tegemoetkomt aan uiteenlopende behoeften inzake toegankelijkheid, met inbegrip van het ter beschikking stellen van middelen aan organisaties die met jongeren uit randgroepen werken, ter ondersteuning van kansen met betrekking tot milieumobiliteit.

Resultaten van subthema 5: "Toegang tot infrastructuur"

Financiële beperkingen werden aangemerkt als een van de belangrijkste factoren die jongeren beletten duurzamere levenskeuzes te maken. De geraadpleegde deelnemers pleitten voor de ontwikkeling van duurzame infrastructuur die betaalbaar is voor jongeren. Ook werd gewezen op het algemene gebrek aan infrastructuur in plattelandsgebieden. De gevraagde soorten infrastructuur omvatten:

- betaalbaar en verbeterd openbaar vervoer in combinatie met veiligere en meer wijdverbreide faciliteiten voor fietsen, waardoor deze echte alternatieven voor de auto worden;
- financieel toegankelijke huisvestingsmogelijkheden, aangezien jongeren verklaarden dat financiële belemmeringen voor hen een belangrijke factor zijn die het moeilijk maakt om bij de keuze van huisvesting rekening te houden met duurzaamheid;
- meer groene en open openbare ruimten en bevordering van hernieuwbare energie;
- betaalbare duurzame voedsel- en consumptiemogelijkheden, met inbegrip van recycling en hergebruik. Dit was belangrijk voor veel jongeren, maar weliswaar minder prioritair dan andere suggesties.

Tijdens de EU-jongerenconferentie in Praag werd gewezen op een rol voor het jeugdbeleid en de jeugdsector bij het ondersteunen van de participatie van jongeren op beleidsterreinen die meer rechtstreeks verband houden met infrastructuur, zoals vervoer, huisvesting, stadsplanning, energie en landbouw.

Resultaten van het transversale thema: Intergenerationele dialoog

Tijdens de EU-jongerenconferentie in Praag werd vastgesteld dat duurzaamheid en inclusie geen "jongerenkwesties" zijn, maar kwesties die van invloed zijn op de hele samenleving. Daarom werd gezegd dat goede praktijken op het gebied van beleidsvorming een intergenerationele dialoog tussen alle generaties vereisen. Er was geen sterke vraag naar intergenerationele dialoog in het kader van de EUYD9-raadplegingen, maar er was een zekere mate van steun toen het onderwerp werd voorgelegd aan de deelnemende jongeren. De intergenerationele dialoog zou het potentieel hebben om:

- erkenning en legitimering van de zorgen en inspanningen van jongeren op het gebied van duurzaamheid te bereiken;
- wederzijdse solidariteit en steun tussen generaties te bevorderen;
- intergenerationeel leren te promoten en jongeren in staat te stellen invloed uit te oefenen op de standpunten van oudere generaties over duurzaamheid.

Er werd gesteld dat de intergenerationele dialoog niet in de plaats mag komen van bestaande mechanismen voor participatie van jongeren of een rechtstreekse dialoog tussen jongeren en beleidsmakers, maar parallel met deze activiteiten moet plaatsvinden.
